

Υγεία και ασφάλιση - δημόσιες δομές και ιδιωτικά κίνητρα στην ελληνική οικονομία

Νίκος Βέττας

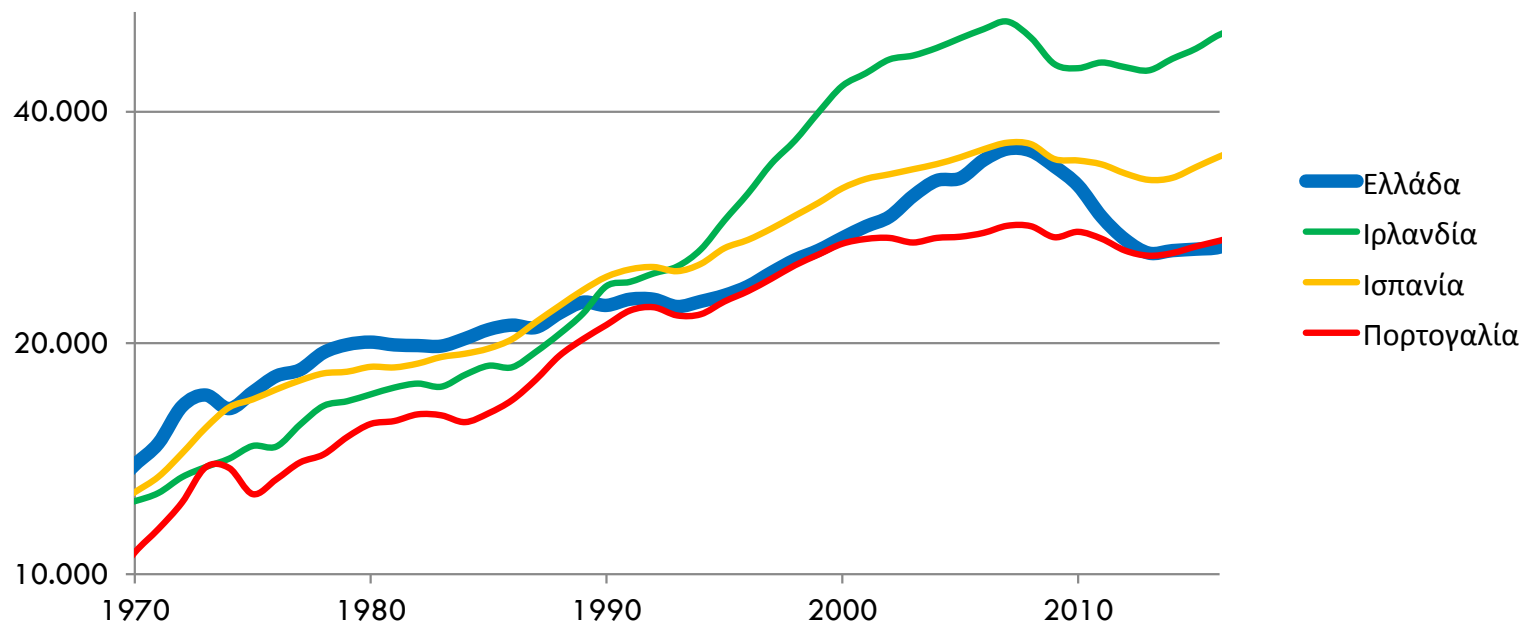
Γενικός Διευθυντής IOBE

Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

nvettas@aub.gr

ΑΕΠ κατά κεφαλή

(σε όρους αγοραστικής δύναμης και σε δολλάρια του 2014)

- Η Ελλάδα καθίσταται μια από τις φτωχότερες χώρες στην ΕΕ.
 - Από 14^η μεταξύ 28 χωρών το 1980, έχει πέσει σε 24^η το 2017.
- Ασθενείς τάσεις στην παραγωγικότητα

2008 – 2018: κρίση και προοπτικές

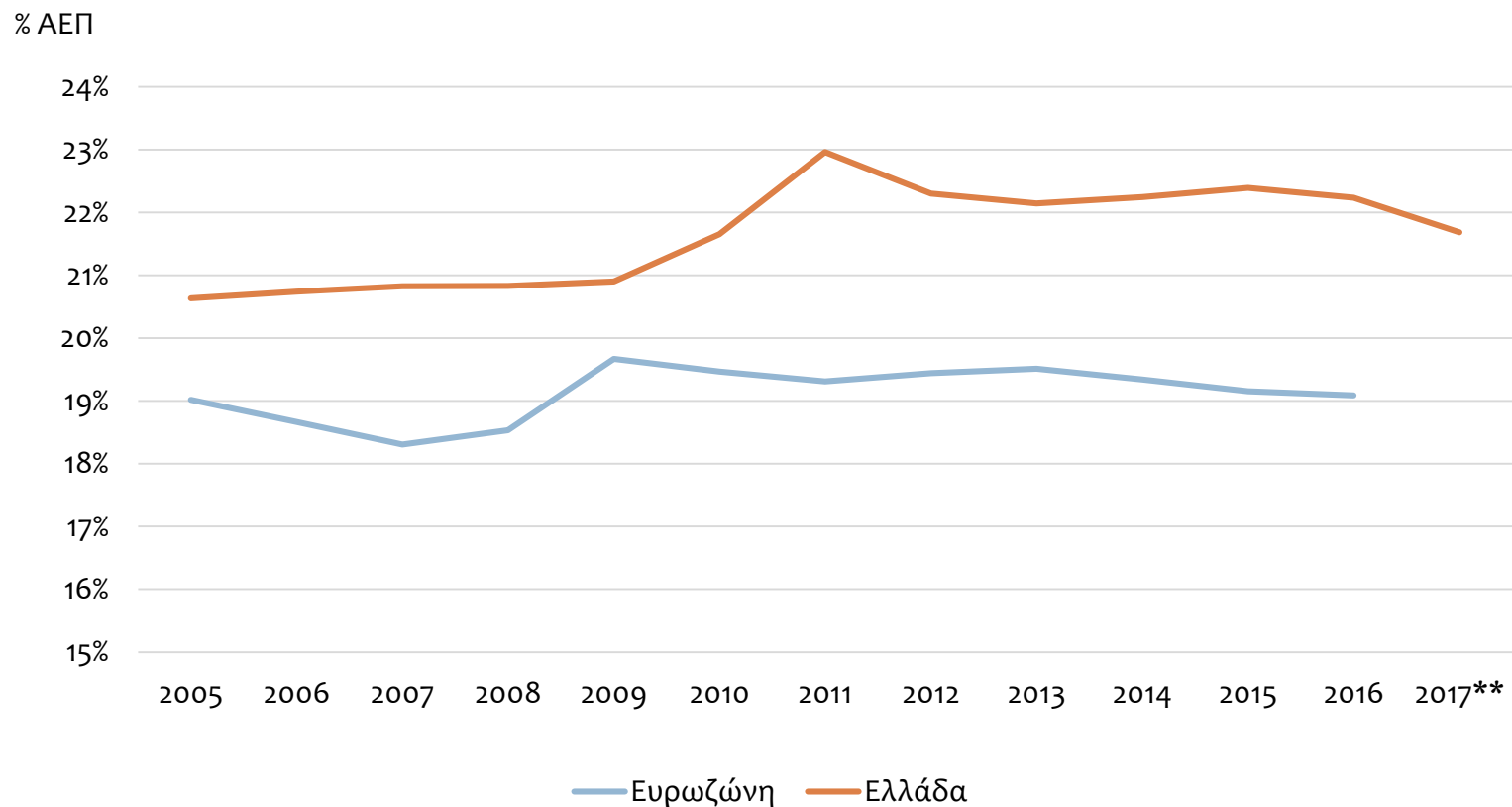
- Η οικονομία βρήκε εξισορρόπηση μέσα από τρία διαδοχικά προγράμματα
- Κυρίως μέσω ύφεσης
- Αποφεύχθηκε πλήρης κατάρρευση
- Όμως η αναπτυξιακή δυναμική είναι ασθενής
- Χάθηκε η ευκαιρία για βαθιές μεταρρυθμιστικές τομές
- Η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να είναι εσωστρεφής και υπερβολικά ρυθμισμένη από το κράτος
- Ασθενώς διασυνδεδεμένη με τις διεθνείς οικονομικές και τεχνολογικές τάσεις

Δομή και κίνητρα στην οικονομία

- Αγνοούνται ή αμβλύνονται κίνητρα συμπεριφοράς (σε επίπεδο νοικοκυριού, επιχειρήσεων και άλλων οικονομικών μονάδων)
- Συνεχίζεται η υπερβολική εξάρτηση από το δημόσιο ταμείο
- Κεντρική κρατική ρύθμιση των δημόσιων μονάδων
- Παθογένεια στα όρια και διασύνδεση ιδιωτικού και δημόσιου τομέα

- Αύξηση προσδόκιμου επιβίωσης, γήρανση του πληθυσμού, αύξηση του αριθμού ασθενών με σοβαρές και χρόνιες παθήσεις.
- Αυξημένη ζήτηση για υπηρεσίες υγείας και φάρμακα σε συνδυασμό με την ανεργία συμπιέζουν τα ασφαλιστικά συστήματα.
- Προσπάθεια εξορθολογισμού από τις κυβερνήσεις και μείωση των δημόσιων δαπανών υγείας και φαρμάκου.
- Η ιδιωτική ασφάλιση στην Ελλάδα αν και παρουσιάζει ανοδική τάση παραμένει χαμηλή σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρώπης.

Συμβολή δημόσιου τομέα στο ΑΕΠ

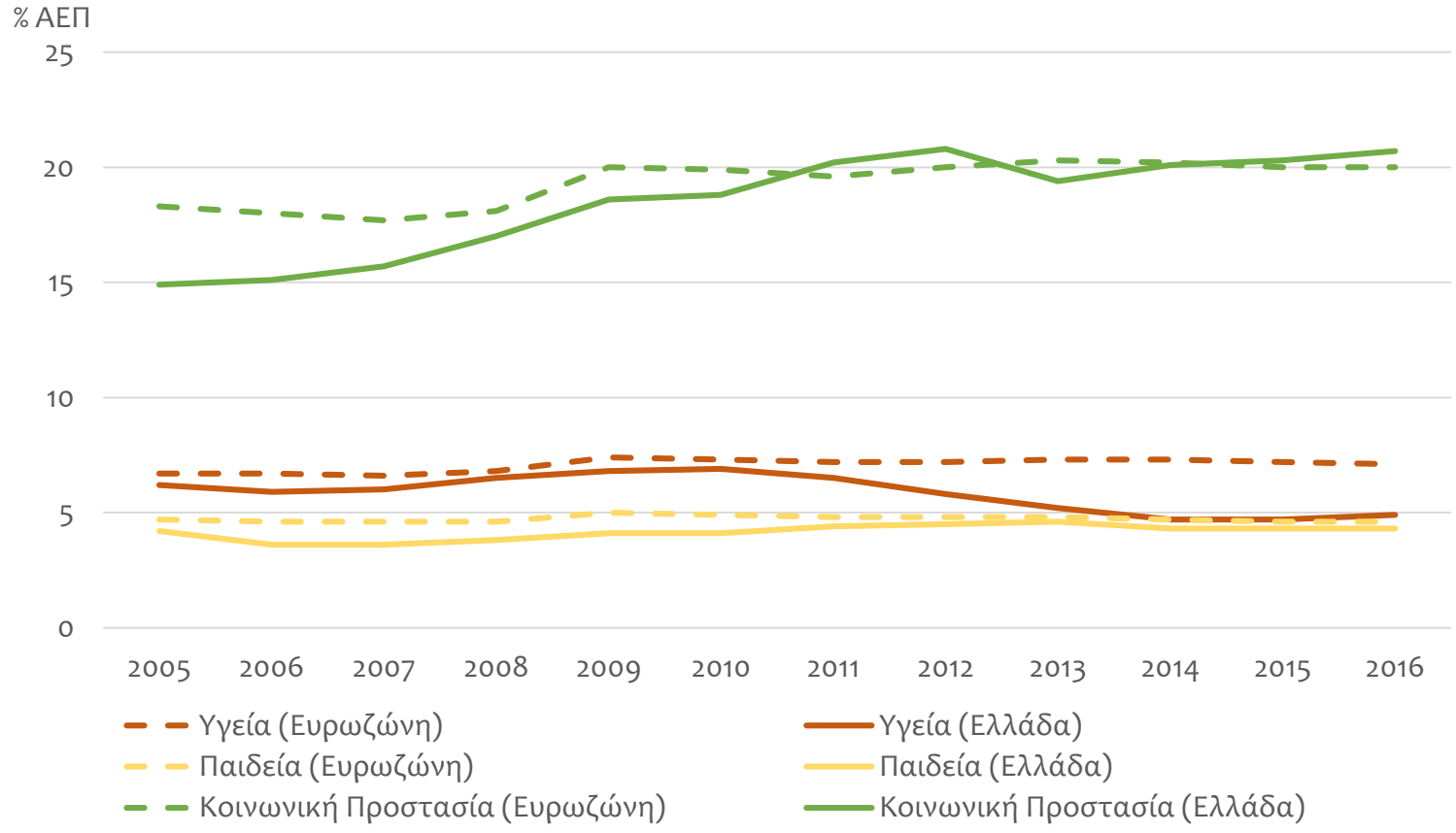

*Περιλαμβάνει Δημόσια διοίκηση, Άμυνα, Εκπαίδευση, Υγεία και Κοινωνική εργασία

* *Μη διαθέσιμα στοιχεία για την Ευρωζώνη

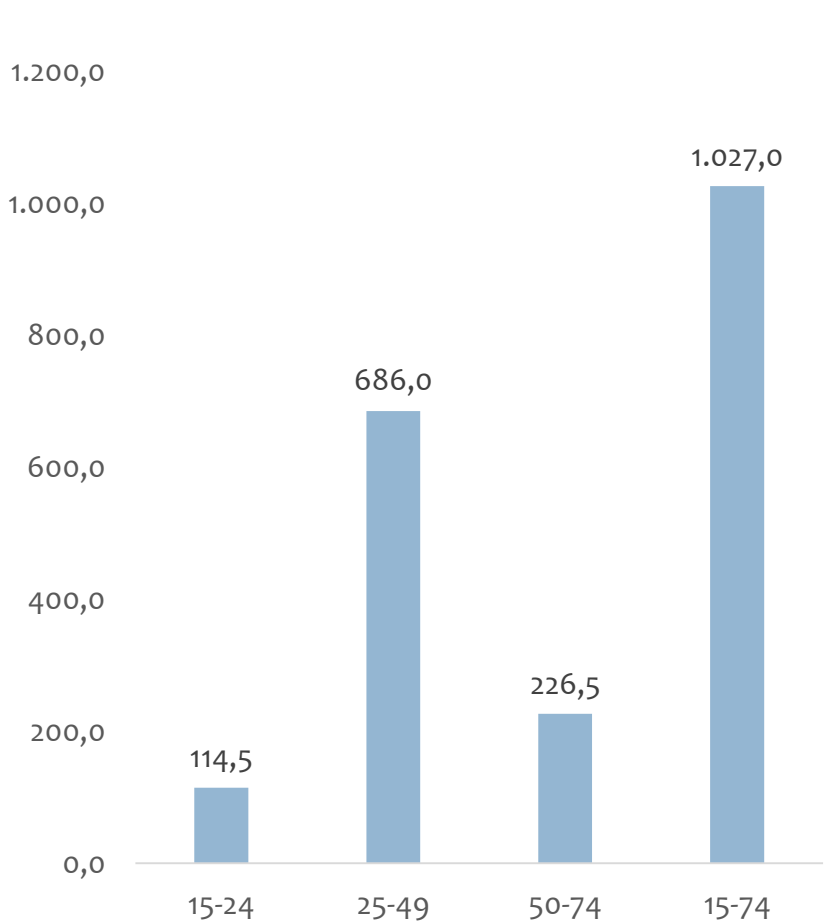
ΠΗΓΗ: National Accounts, Eurostat

Κατηγορίες κρατικών δαπανών (Ελλάδα – Ευρωζώνη)

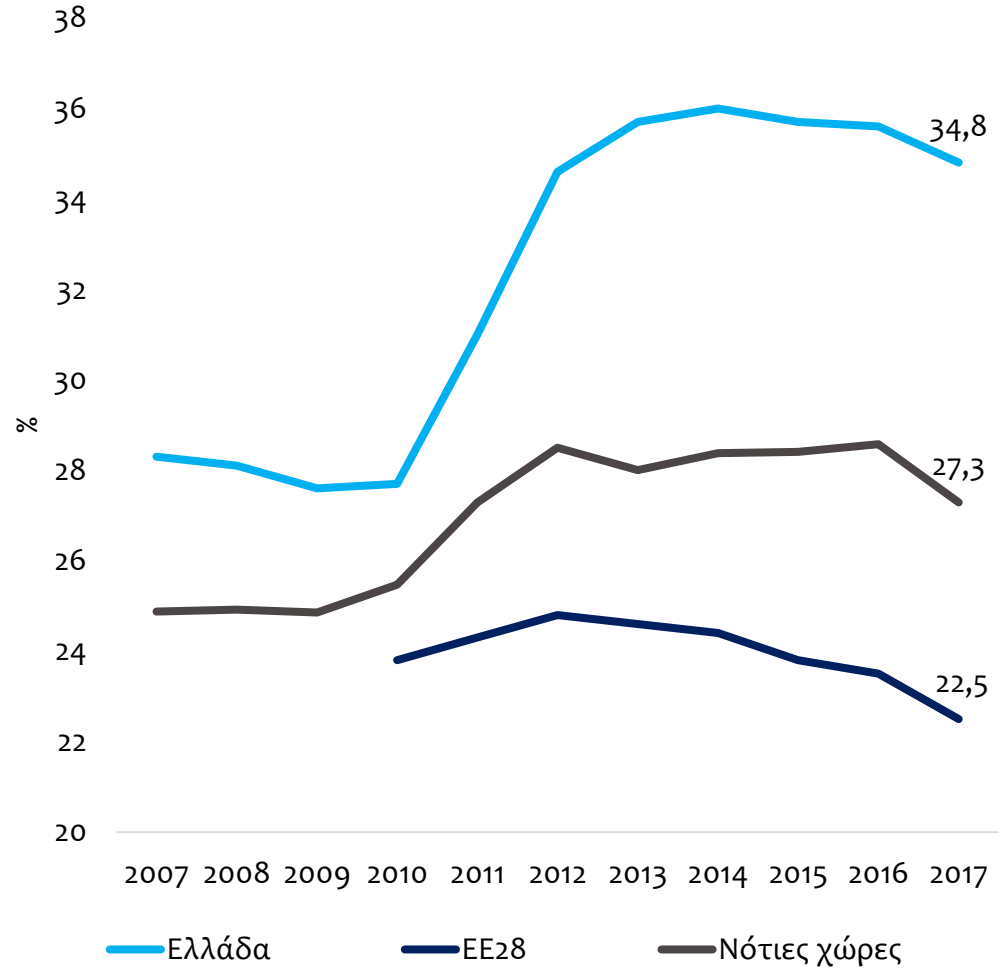

ΠΗΓΗ: Government statistics, COFOG, Eurostat

Μείωση εισοδημάτων και ανεργία αύξησαν τον κίνδυνο φτώχειας

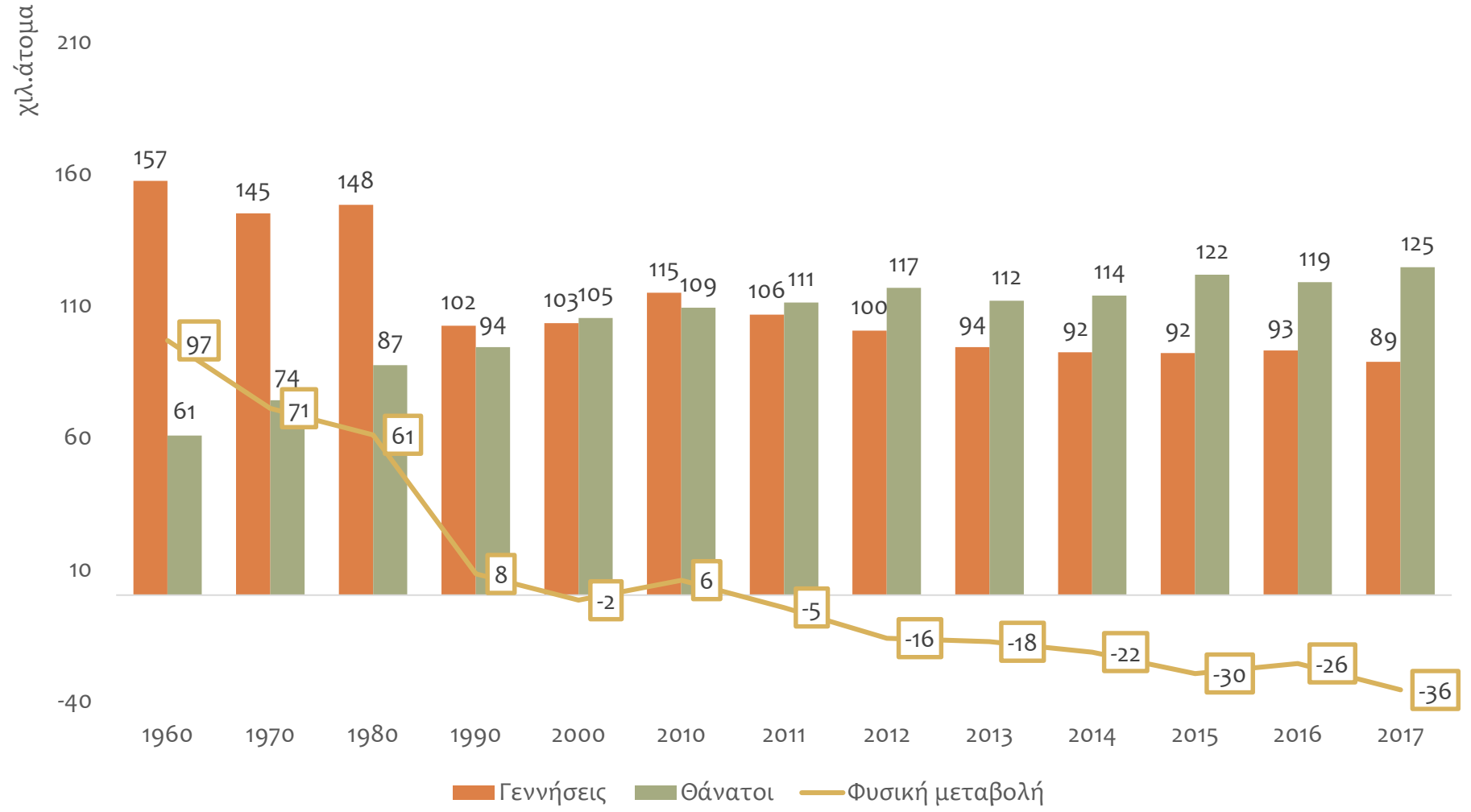

ΠΗΓΗ: ΕΛ .ΣΤΑΤ ., 2017* Προσωρινά στοιχεία**Φυσική μεταβολή ορίζεται η μεταβολή που οφείλεται μόνον στη διαφορά των γεννήσεων -θανάτων χωρίς συνυπολογισμό της μετανάστευσης ***Στις γεννήσεις δεν συμπεριλαμβάνονται οι γεννήσεις νεκρών βρεφών, οι οποίες κατά το 2017 ανήλθαν σε 363

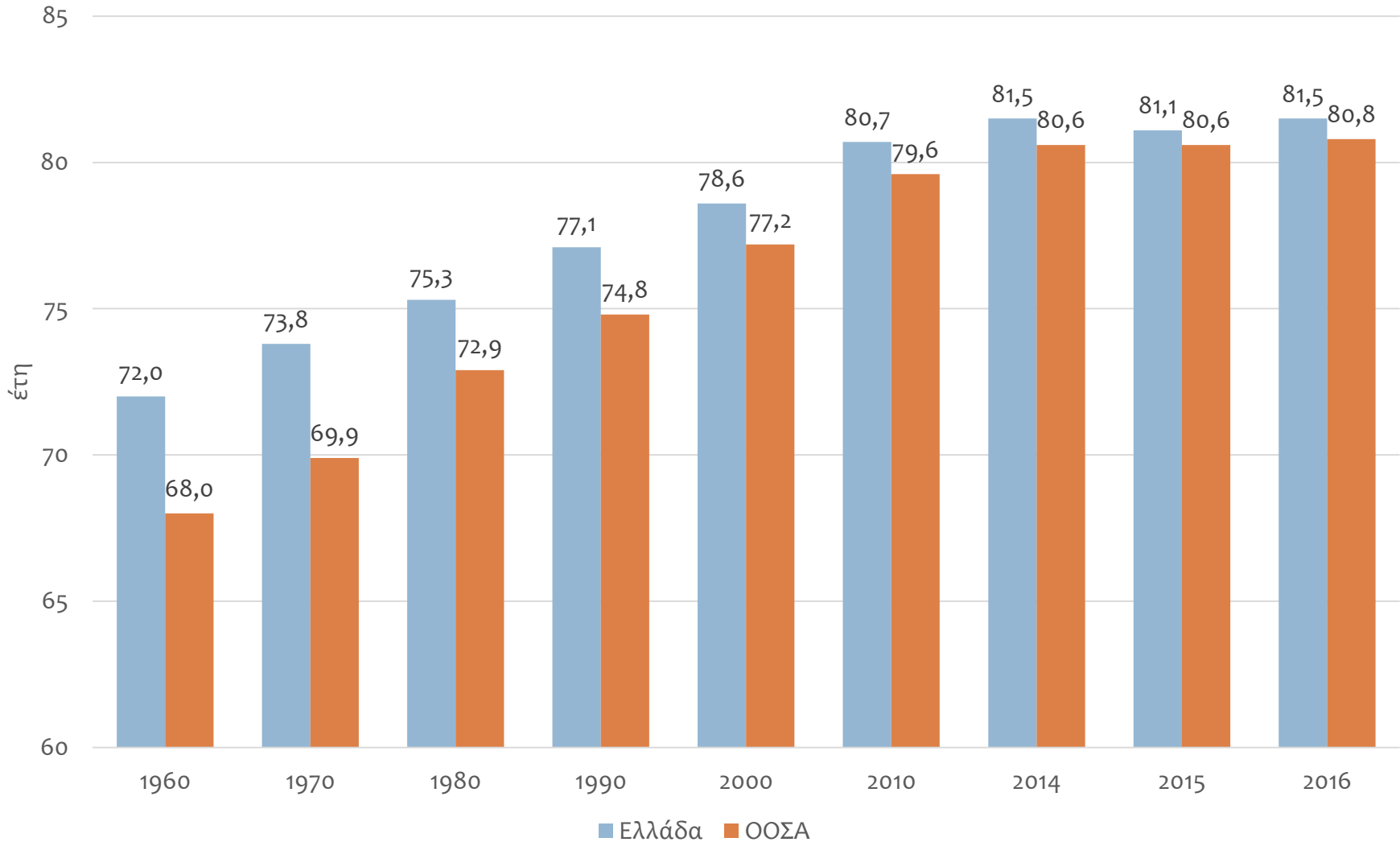
ΠΗΓΗ: Eurostat, 2018, επεξεργασία στοιχείων IOBE . Ποσοστό ατόμων που κινδυνεύουν από φτώχεια: ποσοστό των ατόμων με ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το 60% του εθνικού ισοδύναμου διάμεσου εισοδήματος. Διάμεσο εισόδημα είναι το εισόδημα πάνω από το οποίο βρίσκεται το 50% του πληθυσμού. Νότιες Χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία)

Μείωση γεννήσεων-αύξηση θανάτων

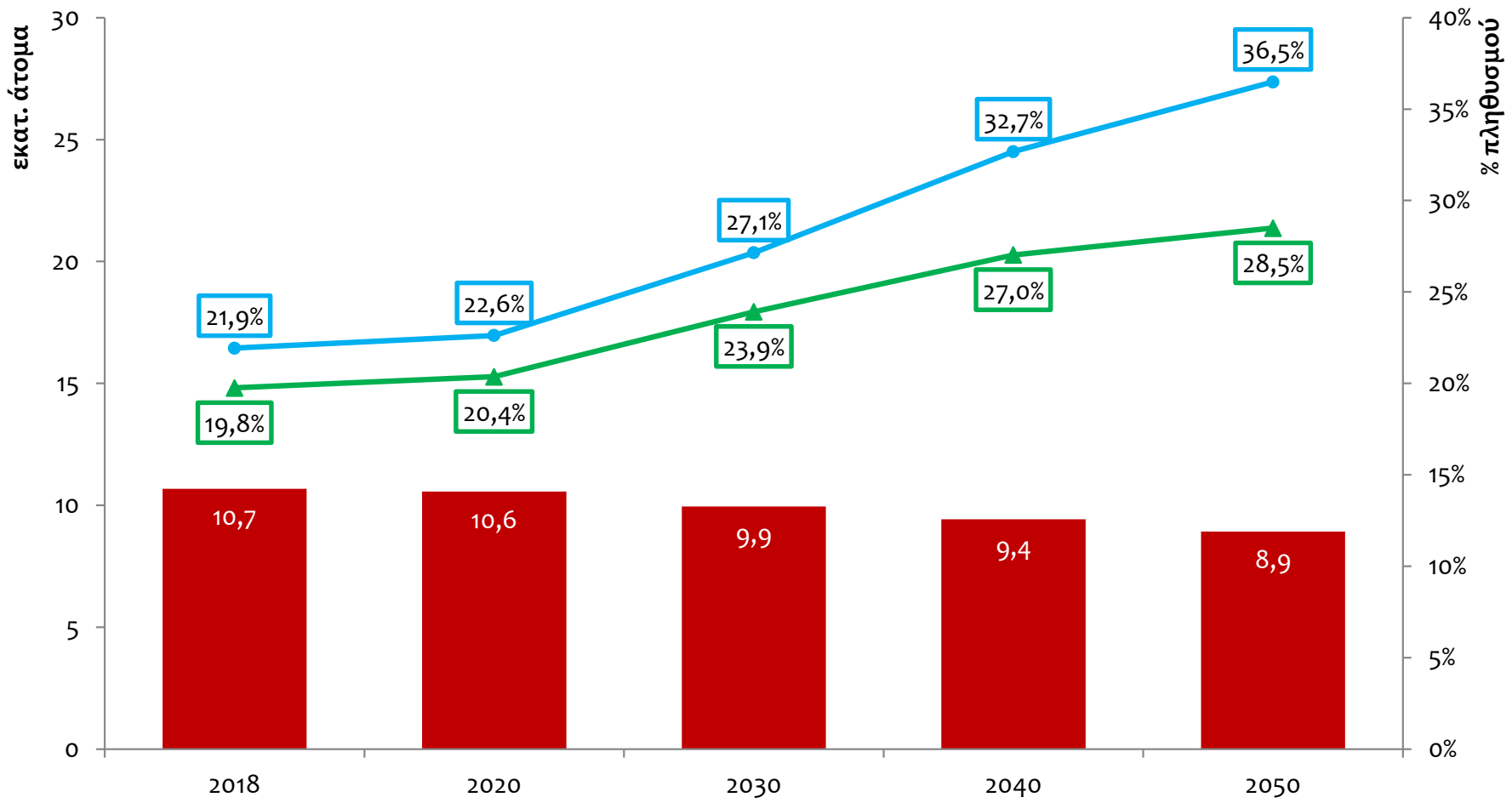

ΠΗΓΗ: ΕΛ .ΣΤΑΤ ., 2017* Προσωρινά στοιχεία**Φυσική μεταβολή ορίζεται η μεταβολή που οφείλεται μόνον στη διαφορά των γεννήσεων - θανάτων χωρίς συνυπολογισμό της μετανάστευσης ***Στις γεννήσεις δεν συμπεριλαμβάνονται οι γεννήσεις νεκρών βρεφών, οι οποίες κατά το 2017 ανήλθαν σε 363

Αύξηση στο προσδόκιμο επιβίωσης 9,5 χρόνια την περίοδο 1960-2016

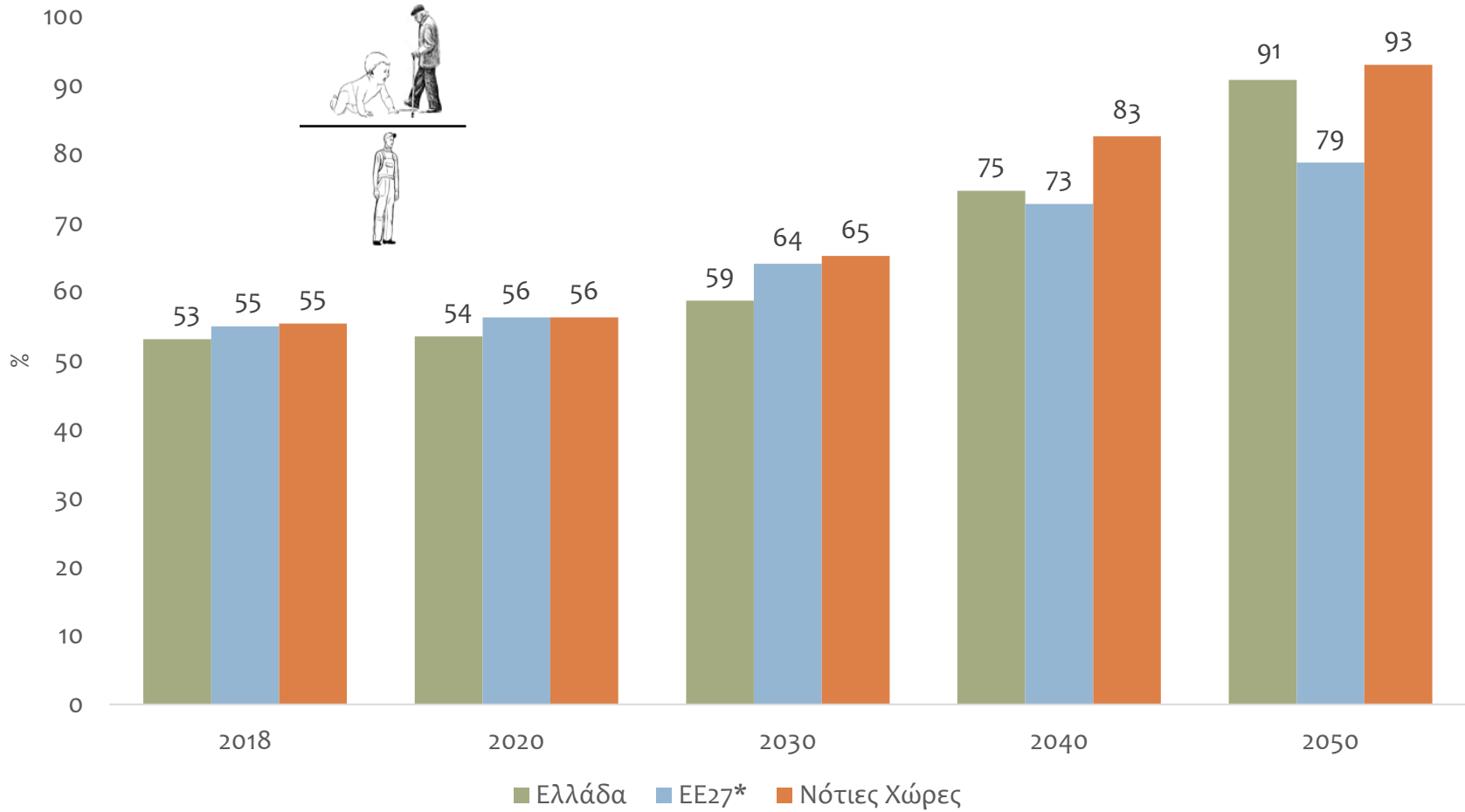
Αύξηση του ποσοστού πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών

■ Συνολικός Πληθυσμός
 ● Ποσοστό πληθυσμού 65 ετών και άνω (Ελλάδα)
 ▲ Ποσοστό πληθυσμού 65 ετών και άνω (ΕΕ28)

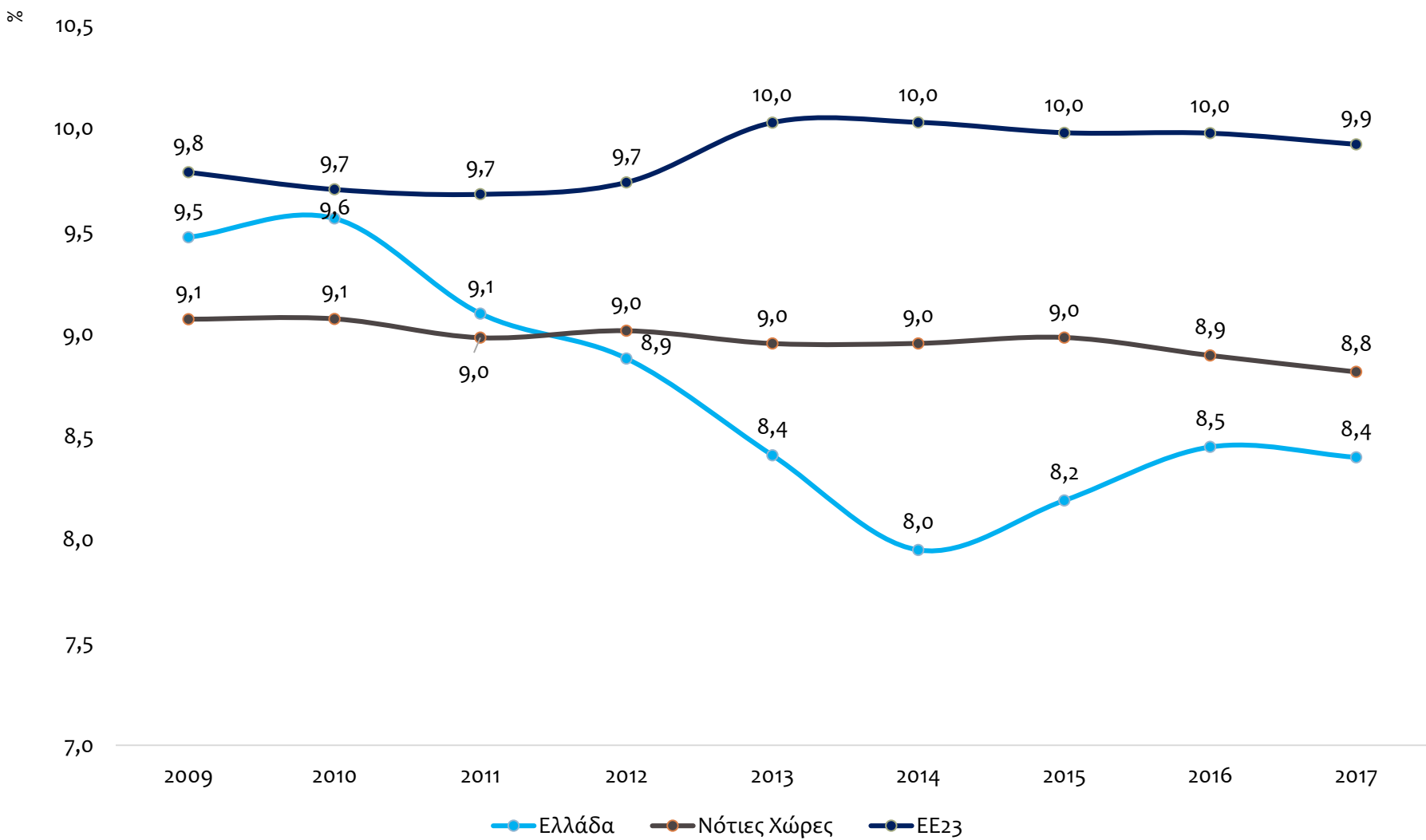
ΠΗΓΗ: Eurostat, Population Projections, 2018, επεξεργασία στοιχείων IOBE* Δεν συνυπολογίζεται η πιθανή μονιμοποίηση του μεταναστευτικού ρεύματος από 2015 και έπειτα

Δείκτης εξάρτησης 53%: για κάθε 2 άτομα ενεργού πληθυσμού αντιστοιχεί 1 άτομο ανενεργού πληθυσμού

ΠΗΓΗ: United Nations, World Population Prospects: The 2018 Revision, επεξεργασία στοιχείων IOBE, Νότιες Χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία), *Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την Κύπρο. Ο Δείκτης Εξάρτησης Πληθυσμού μετρά το % των ατόμων ηλικίας 0-14 ετών και ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών προς το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (15-64 ετών). Ο δείκτης αυτός εμφανίζει στις αναπτυγμένες χώρες αυξητική τάση, δεδομένης: α) της αύξησης στο προσδόκιμο επιβίωσης και β) της επιβράδυνσης του ρυθμού αύξησης των γεννήσεων

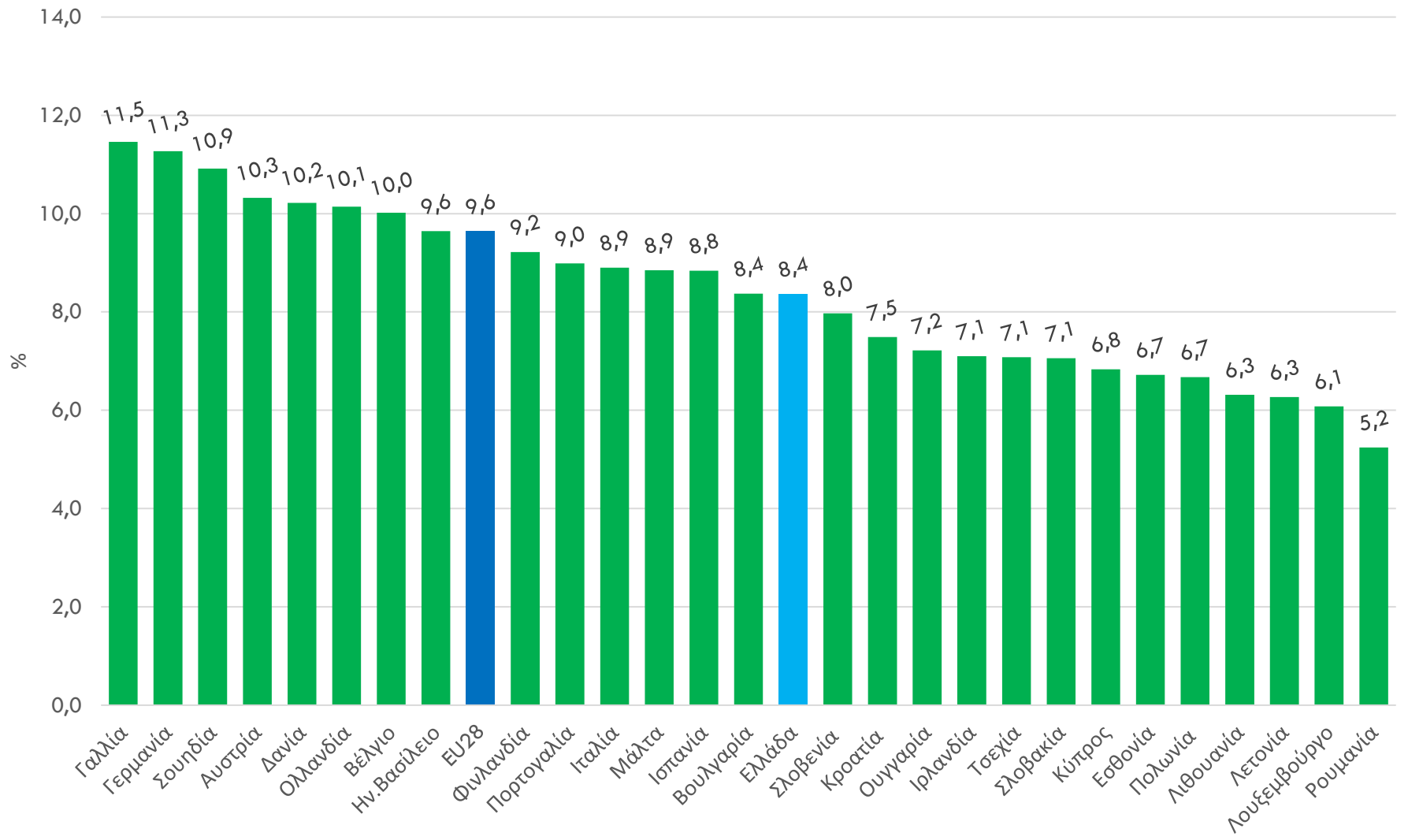
Συνολική Δαπάνη Υγείας ως % ΑΕΠ (2009-2017)

Πηγή: Σύστημα Λογαριασμών Υγείας (ΣΛΥ) 2016, ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2018, OECD Health Data, 2018, επεξεργασία στοιχείων IOBE

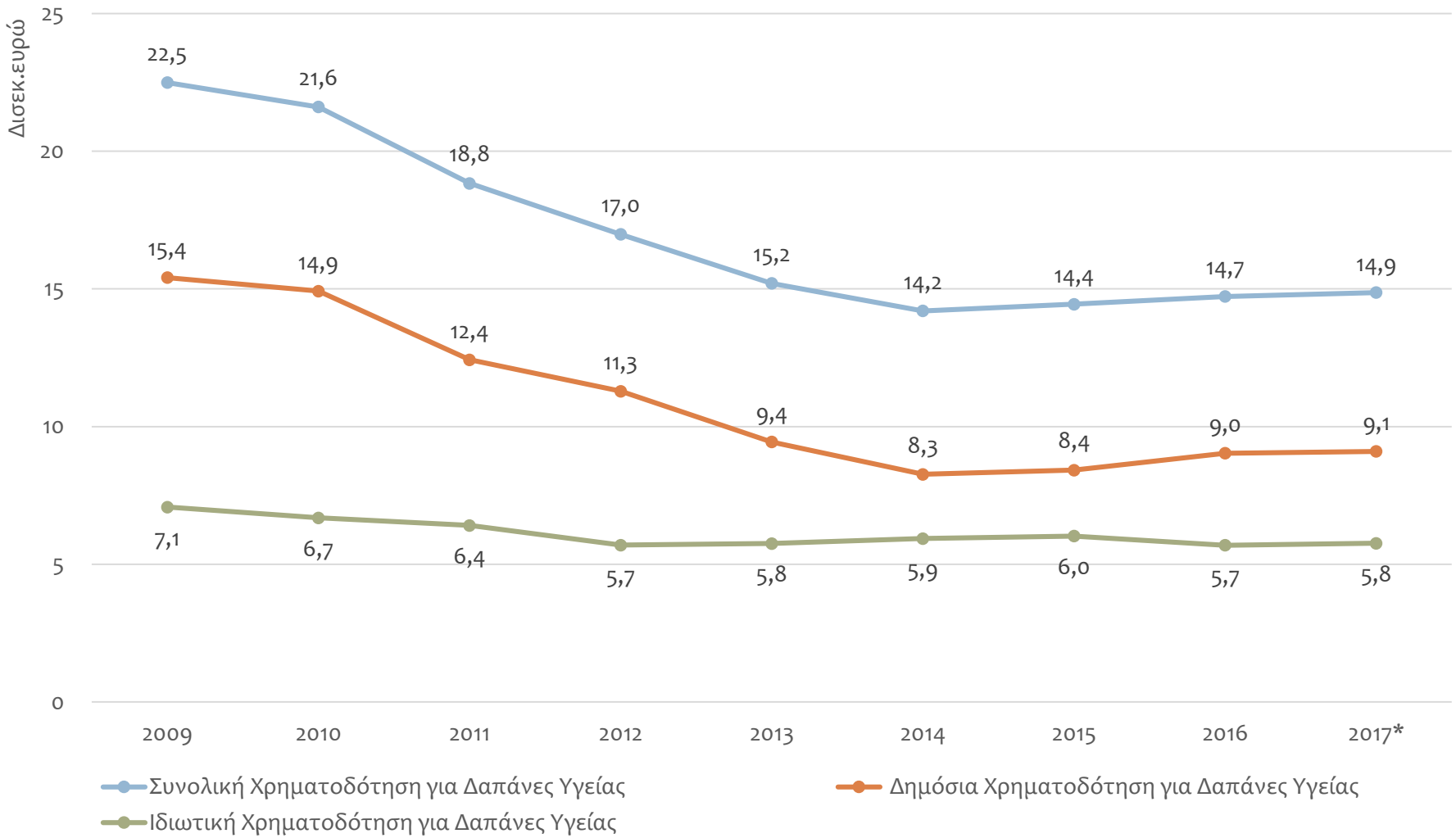
*ΕΕ-23: (μη διαθέσιμα στοιχεία για Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Ρουμανία και Μάλτα)

Δαπάνες υγείας (%ΑΕΠ) 2017

Πηγή: OECD, Health Data 2018, Σύστημα Λογαριασμών Υγείας (ΣΛΥ) 2016

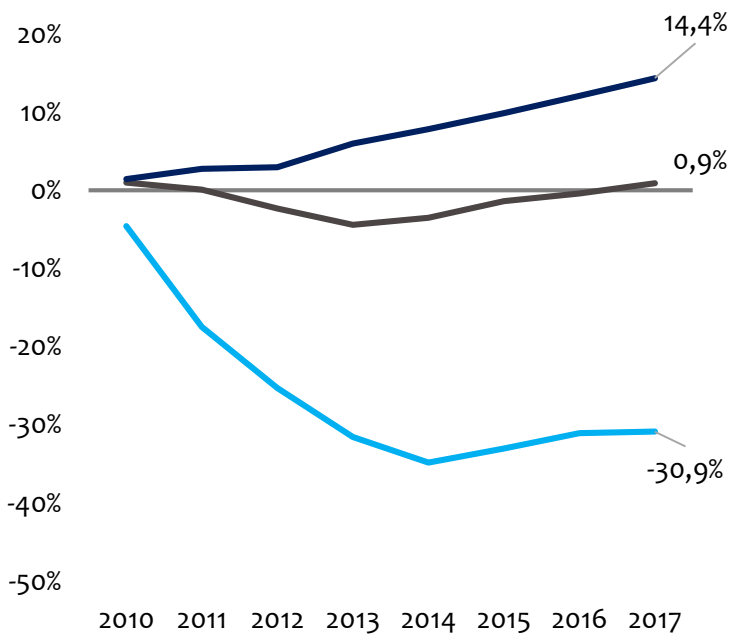
Συνολική, δημόσια και ιδιωτική, χρηματοδότηση για δαπάνες υγείας (δισεκ. €)

Πηγή: Σύστημα Λογαριασμών Υγείας (ΣΛΥ) 2016, ΕΛ .ΣΤΑΤ ., 2018, OECD Health Statistics, 2018 επεξεργασία στοιχείων IOBE . * Για το 2017 είναι εκτίμηση

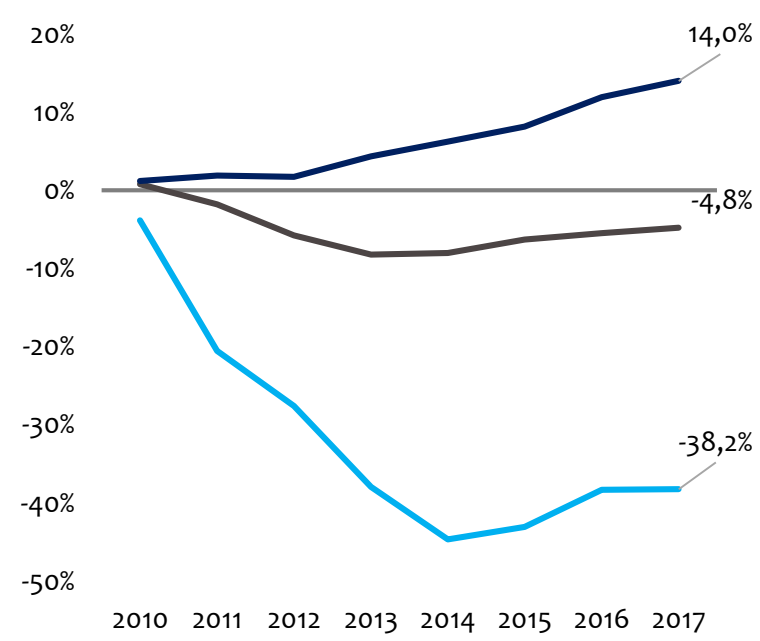
Δείκτης σωρευτικής μεταβολής στη χρηματοδότηση για δαπάνες υγείας (%) Ελλάδα-ΕΕ27-Νότιες Χώρες

Συνολική

— Ελλάδα — Νότιες Χώρες — ΕΕ23

Δημόσια

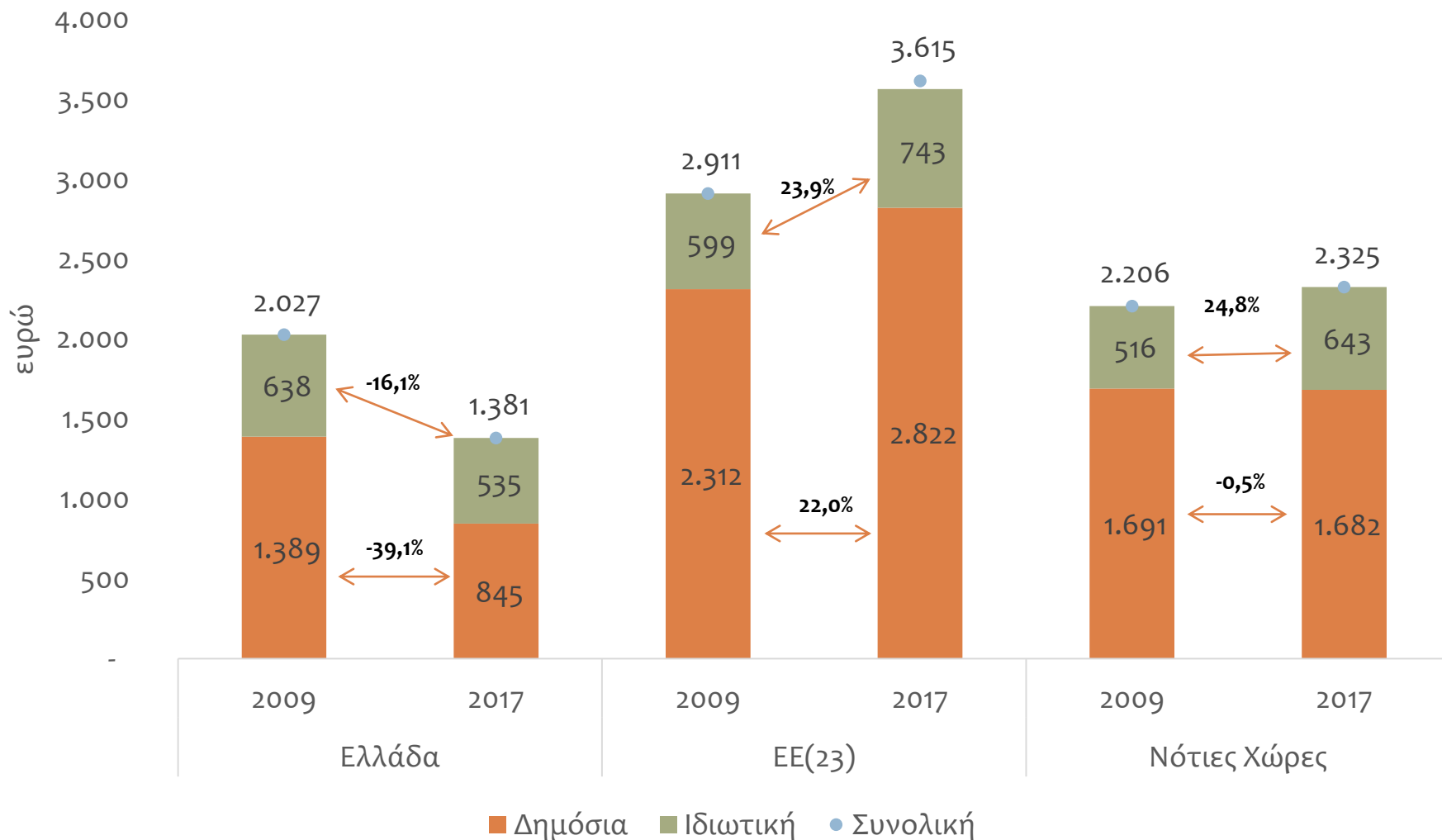
— Ελλάδα — Νότιες Χώρες — ΕΕ23

ΠΗΓΗ: Σύστημα Λογαριασμών Υγείας (ΣΛΥ) 2016, OECD Health Statistics, 2018, επεξεργασία στοιχείων IOBE . Νότιες Χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία) .

Χρηματοδότηση δαπανών υγείας Ελλάδα 1994-2017 (% του συνόλου της χρηματοδότησης)

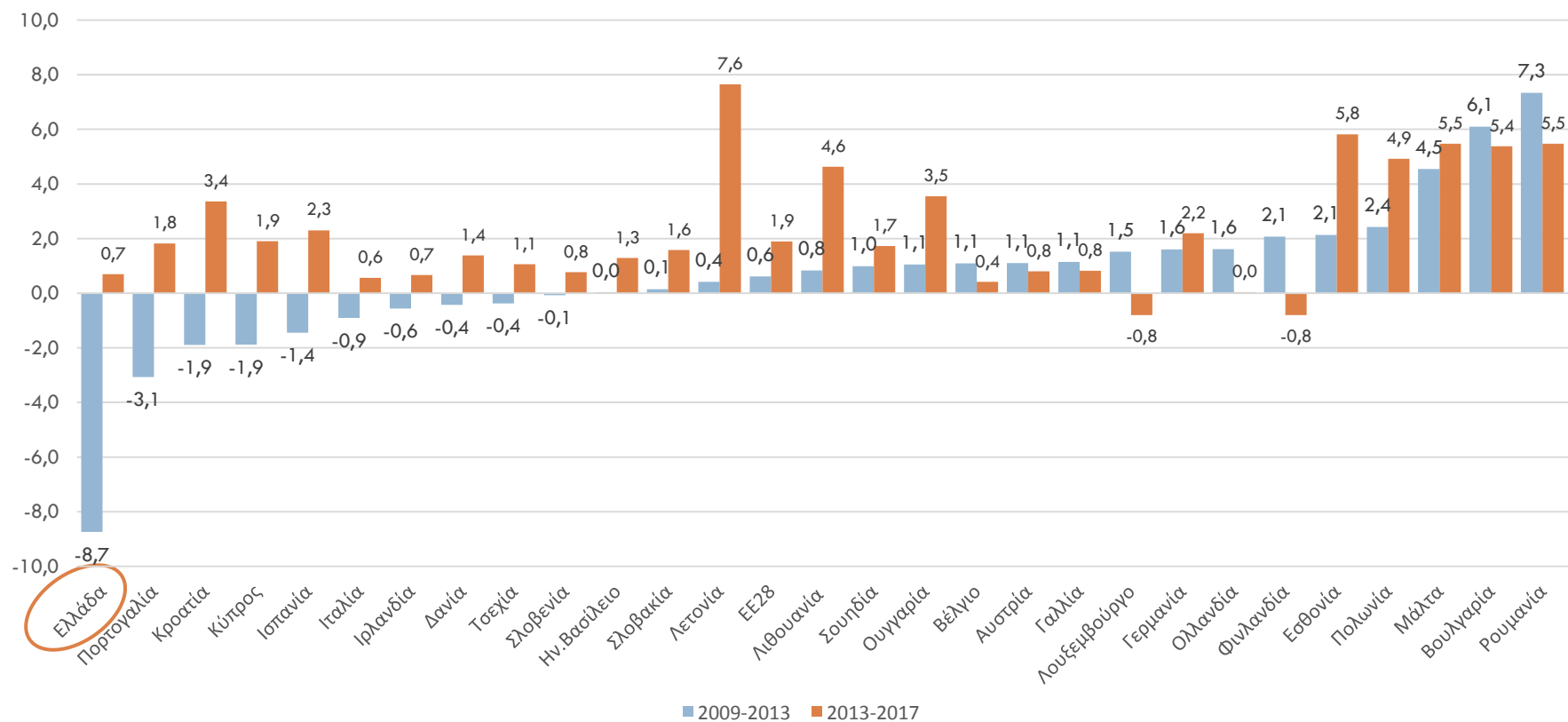

Συνολική κατά κεφαλή δαπάνη υγείας Ελλάδα-ΕΕ23-Νότιες Χώρες

Πηγή: OECD Health Statistics, 2018, επεξεργασία στοιχείων IOBE . Νότιες Χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία), Η ΕΕ αναφέρεται στο μέσο όρο 23 χωρών της ΕΕ, λόγω μη διαθεσιμότητας στοιχείων για τις υπόλοιπες

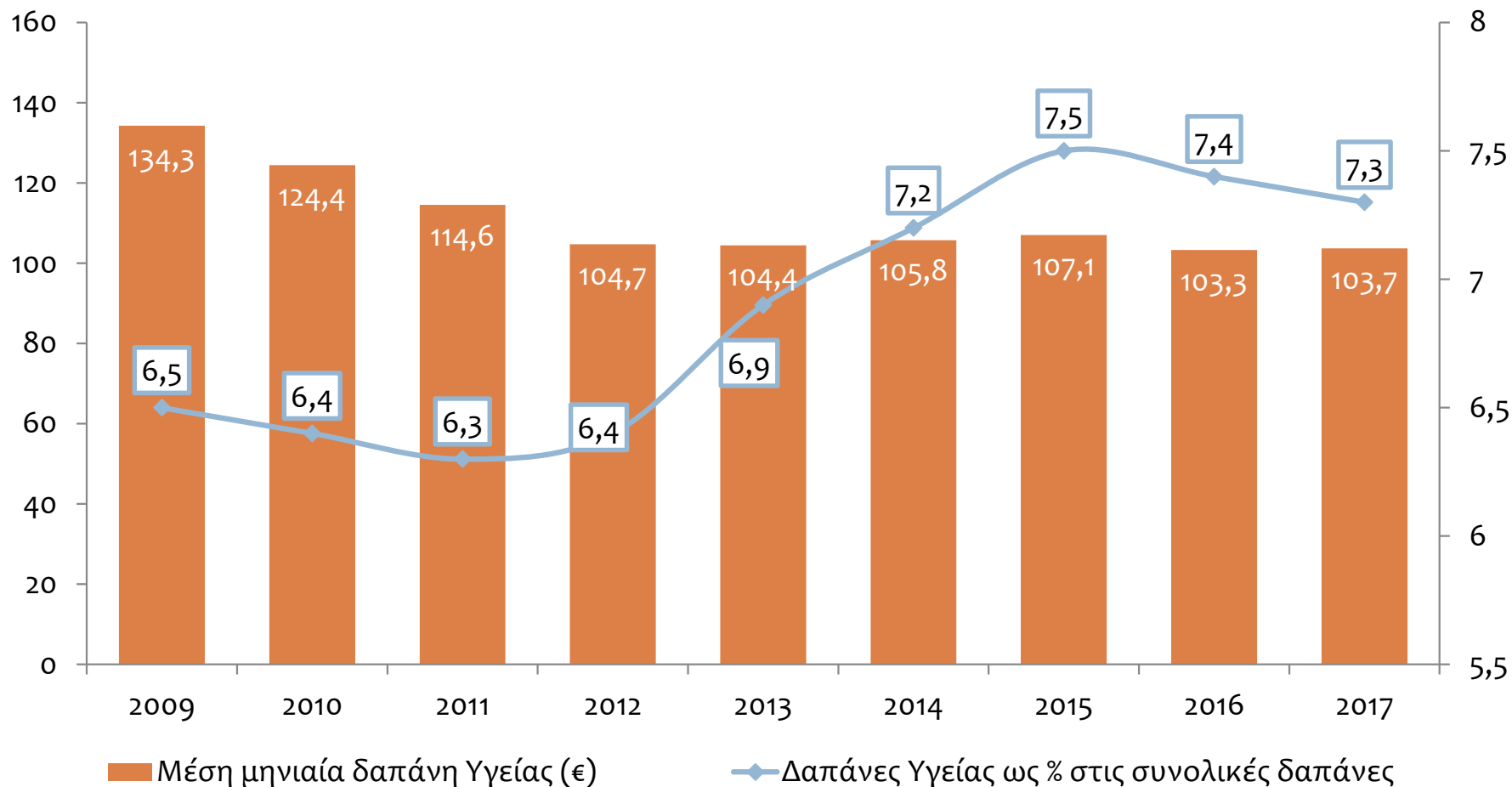
Μέσος όρος ετήσιας μεταβολής κατά κεφαλή δαπάνης υγείας στις χώρες του ΟΟΣΑ

Εξέλιξη - Σύνθεση μηνιαίων δαπανών υγείας νοικοκυριών

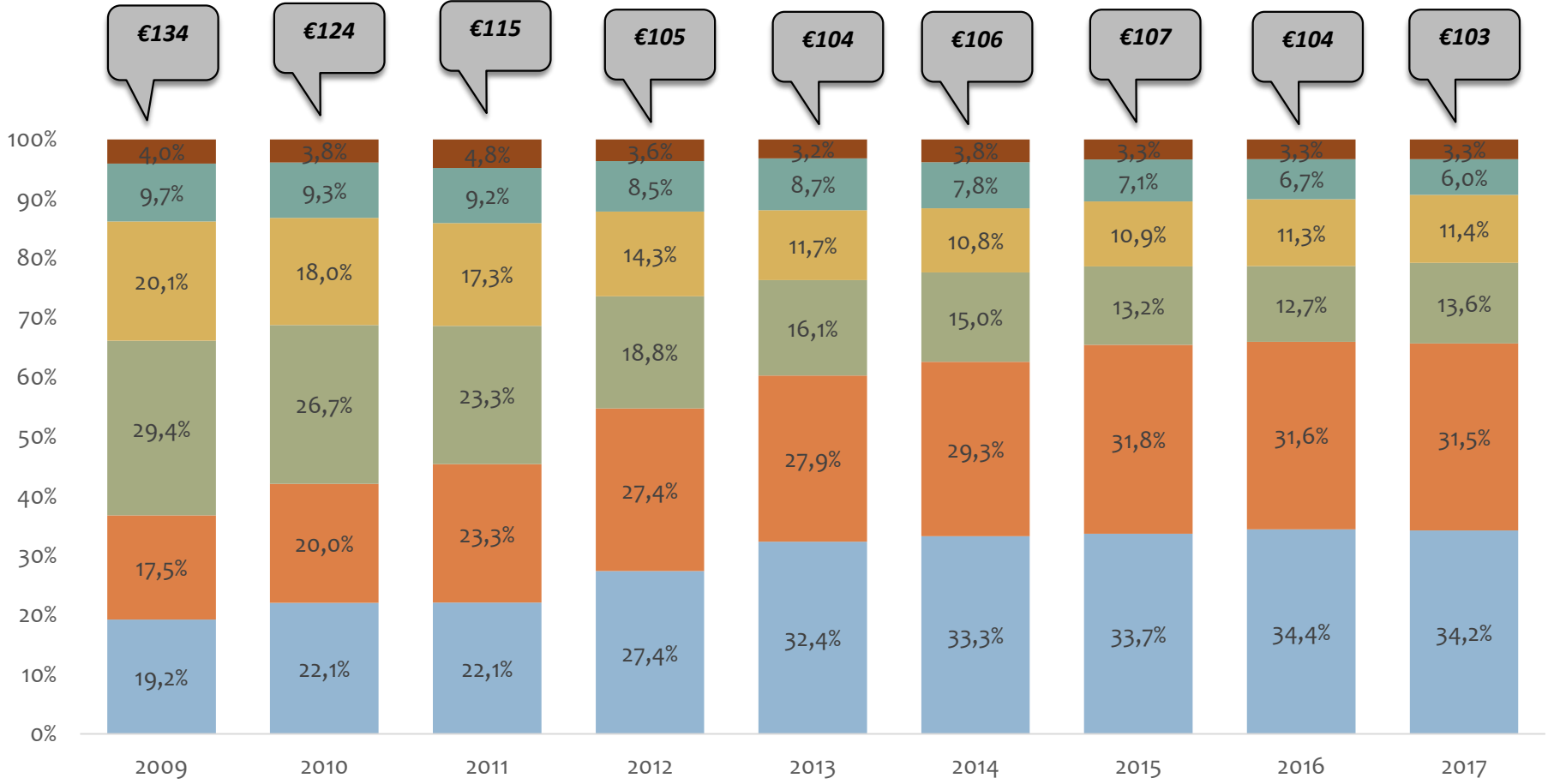
ευρώ

% συνολικής δαπάνης

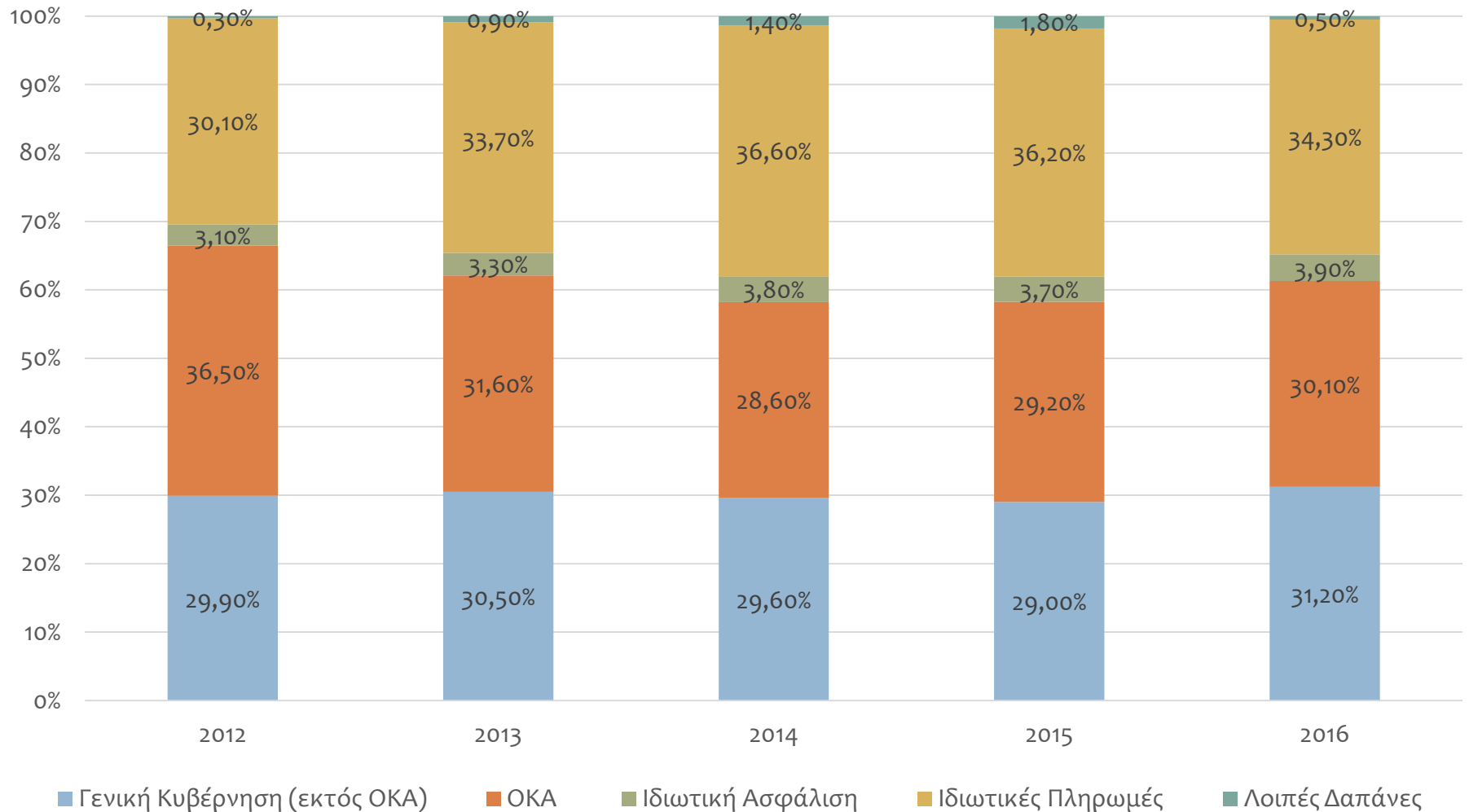
Πηγή: ΕΛ .ΣΤΑΤ ., 2018, επεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ . Οι Έρευνες Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), οι οποίες διεξάγονται σε ετήσια βάση από την ΕΛ .ΣΤΑΤ ., παρέχουν πληροφόρηση για τη σύνθεση των συνολικών δαπανών των νοικοκυριών, ανάλογα με διάφορα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά του κάθε νοικοκυριού

Εξέλιξη - Σύνθεση μηνιαίων δαπανών υγείας νοικοκυριών

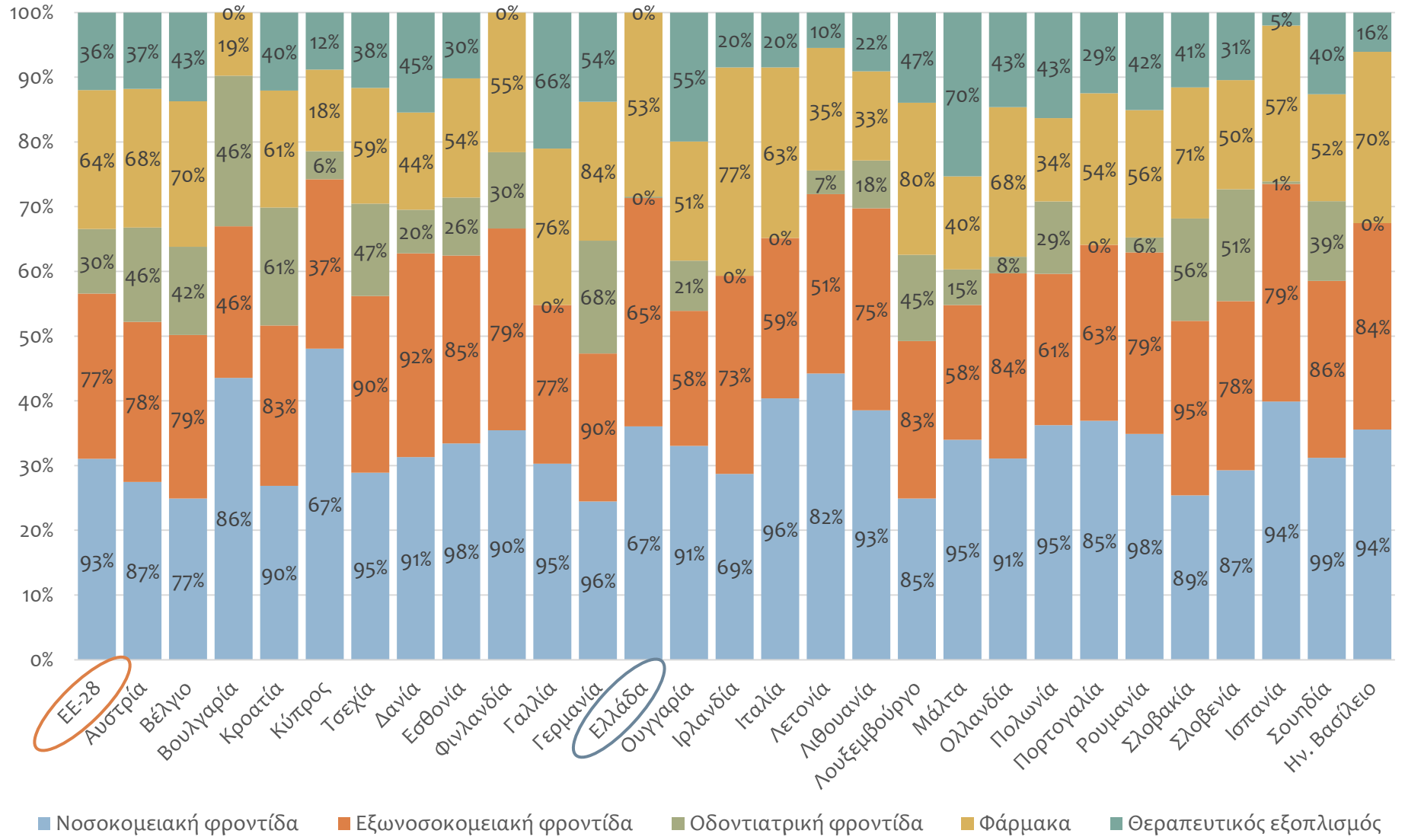
- Θεραπευτικές συσκευές και εξοπλισμός & Λοιπά ιατρικά προϊόντα
- Παραϊατρικές υπηρεσίες
- Ιατρικές υπηρεσίες
- Οδοντιατρικές υπηρεσίες
- Νοσοκομειακή περίθαλψη
- Φαρμακευτικά προϊόντα

Ποσοστιαία συμμετοχή φορέα στη χρηματοδότηση δαπανών υγείας 2012-2016 (%)

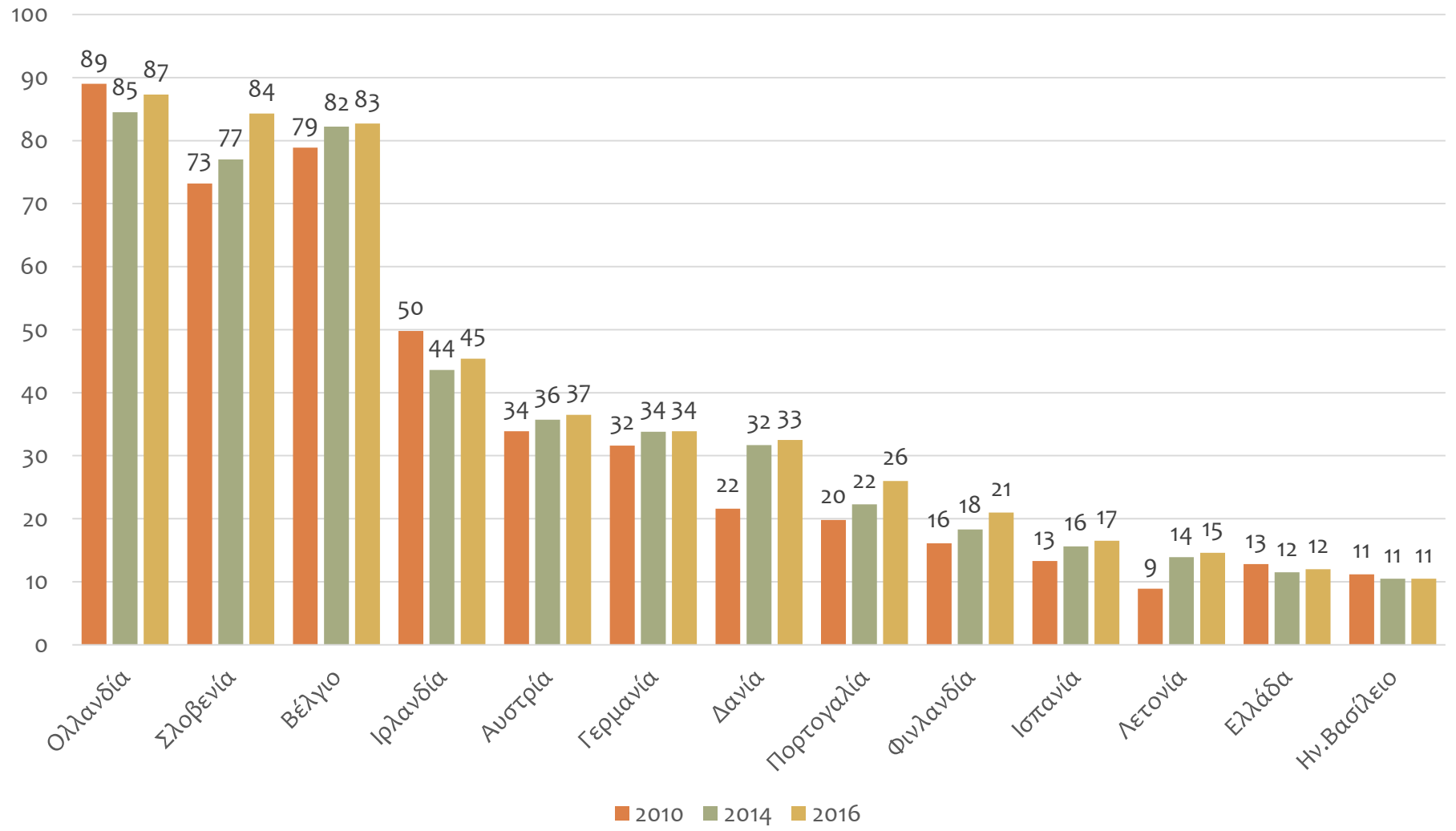
Πηγή: ΕΛ .ΣΤΑΤ ., 2018, επεξεργασία στοιχείων ΙΟΒΕ . Οι Έρευνες Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), οι οποίες διεξάγονται σε ετήσια βάση από την ΕΛ .ΣΤΑΤ ., παρέχουν πληροφόρηση για τη σύνθεση των συνολικών δαπανών των νοικοκυριών, ανάλογα με διάφορα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά του κάθε νοικοκυριού

Δημόσιες δαπάνες ασφάλισης ως ποσοστό των συνολικών δαπανών για την υγεία ανά τύπο υπηρεσίας, 2016

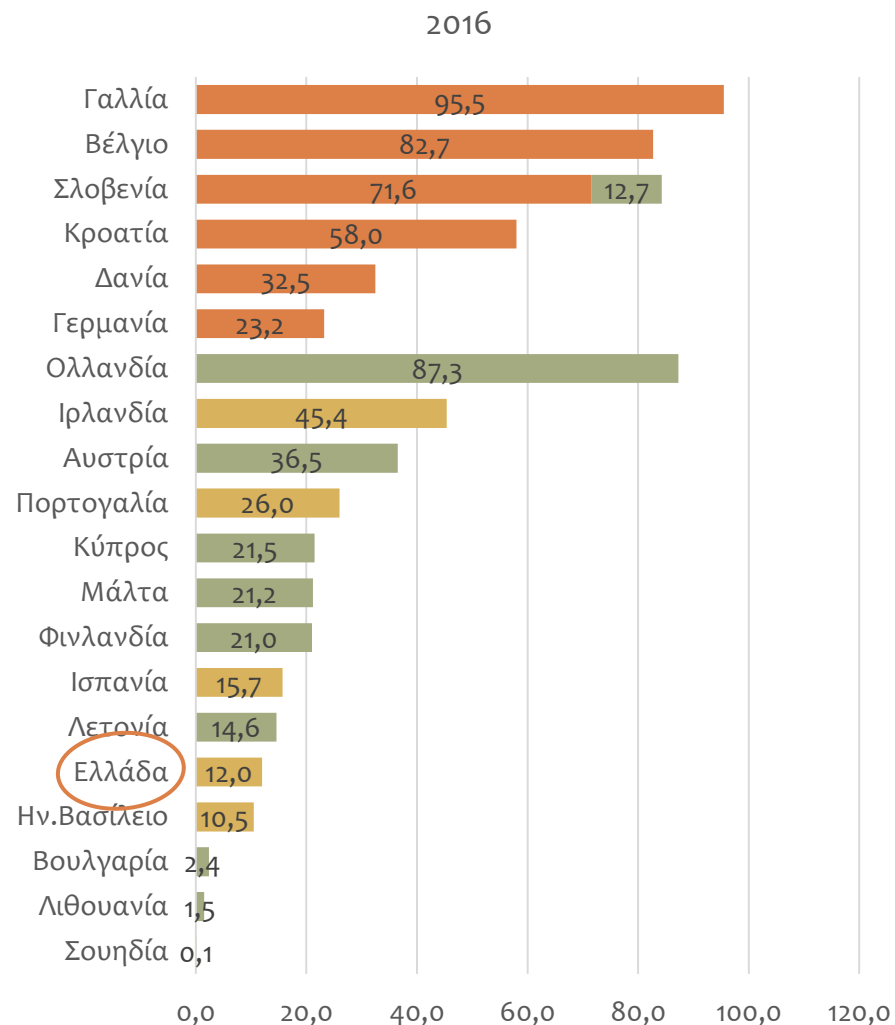
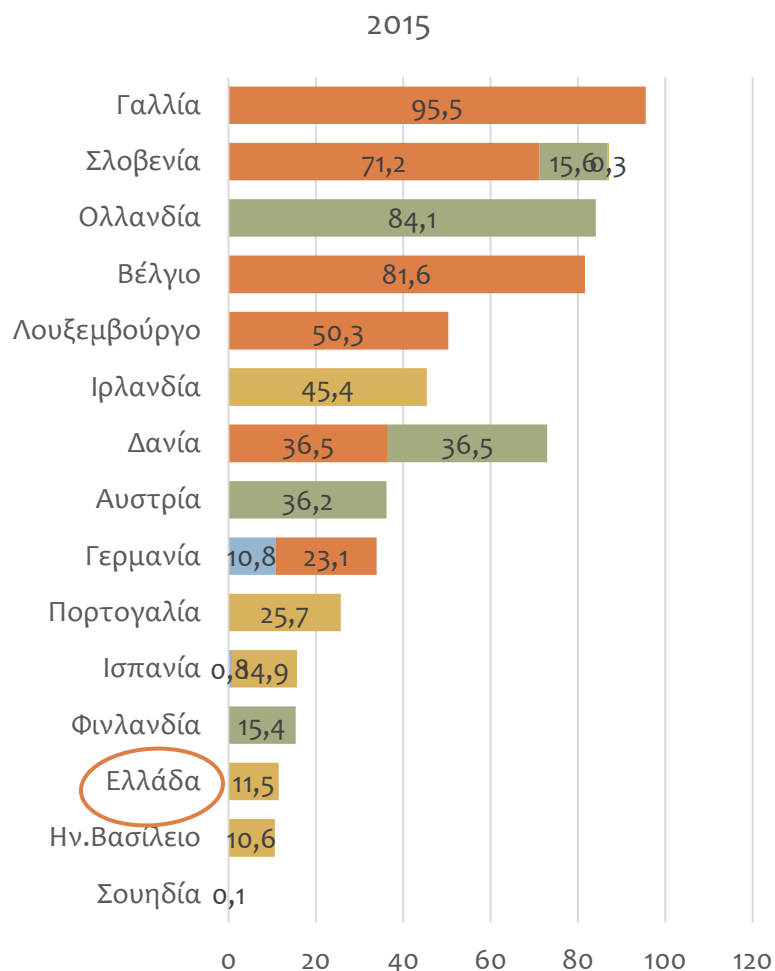

Πηγή: OECD

Εξέλιξη στην κάλυψη της ιδιωτικής ασφάλισης υγείας, % στο σύνολο του πληθυσμού

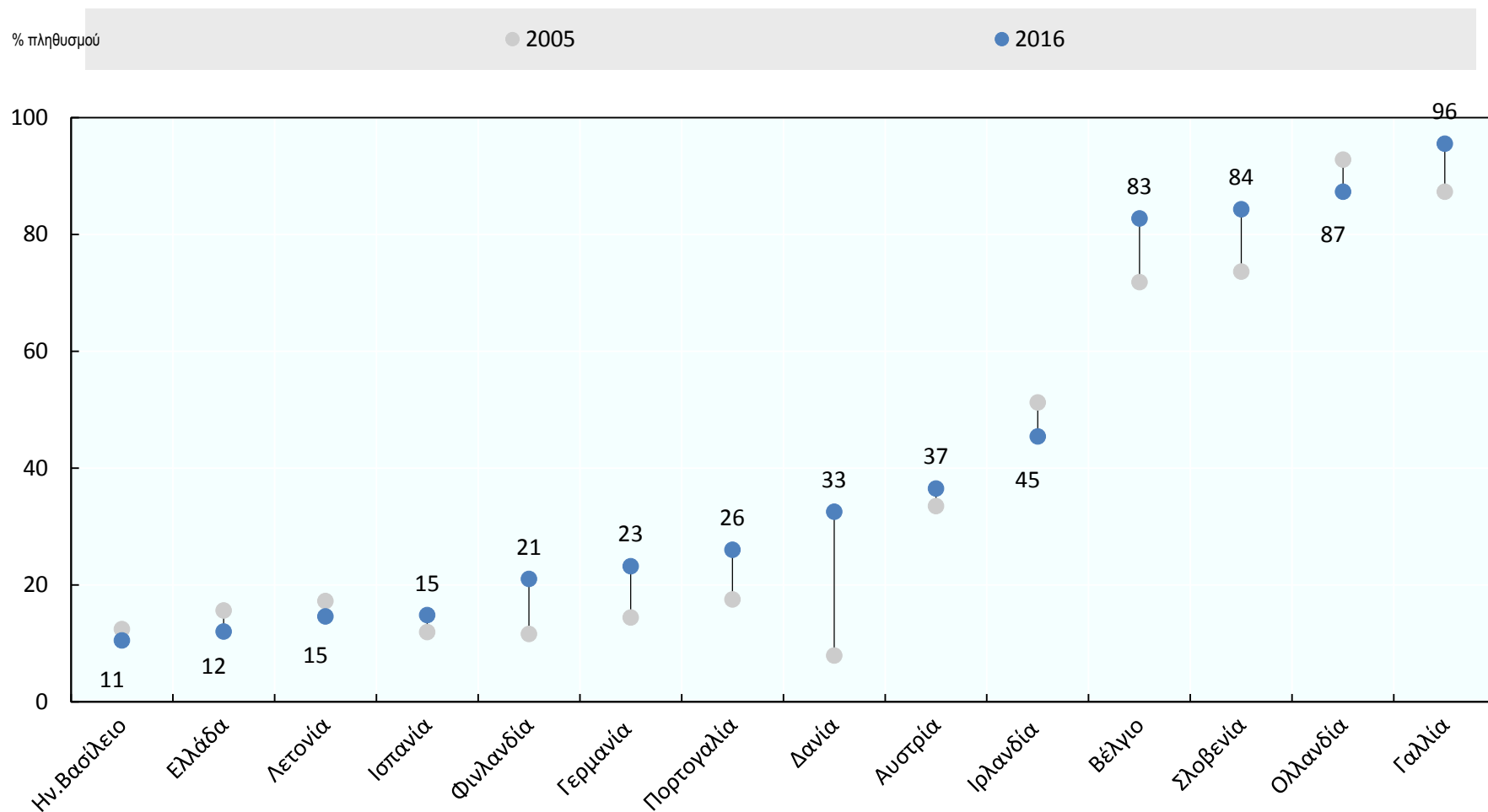
Ιδιωτική ασφάλιση υγείας κατά τύπο, 2015-2016

- Κύρια-Primary
- Αλληλοσυμπληρωματική-Complementary
- Συμπληρωματική-Supplementary
- Πανομοιότυπη-Duplicate

- Αλληλοσυμπληρωματική-Complementary
- Συμπληρωματική-Supplementary
- Πανομοιότυπη-Duplicate

Τάση για ιδιωτική ασφάλιση 2005 και 2016

14

ασφαλιστικές
εταιρείες

4.395.328

εγγραφές
ασφαλισμένων

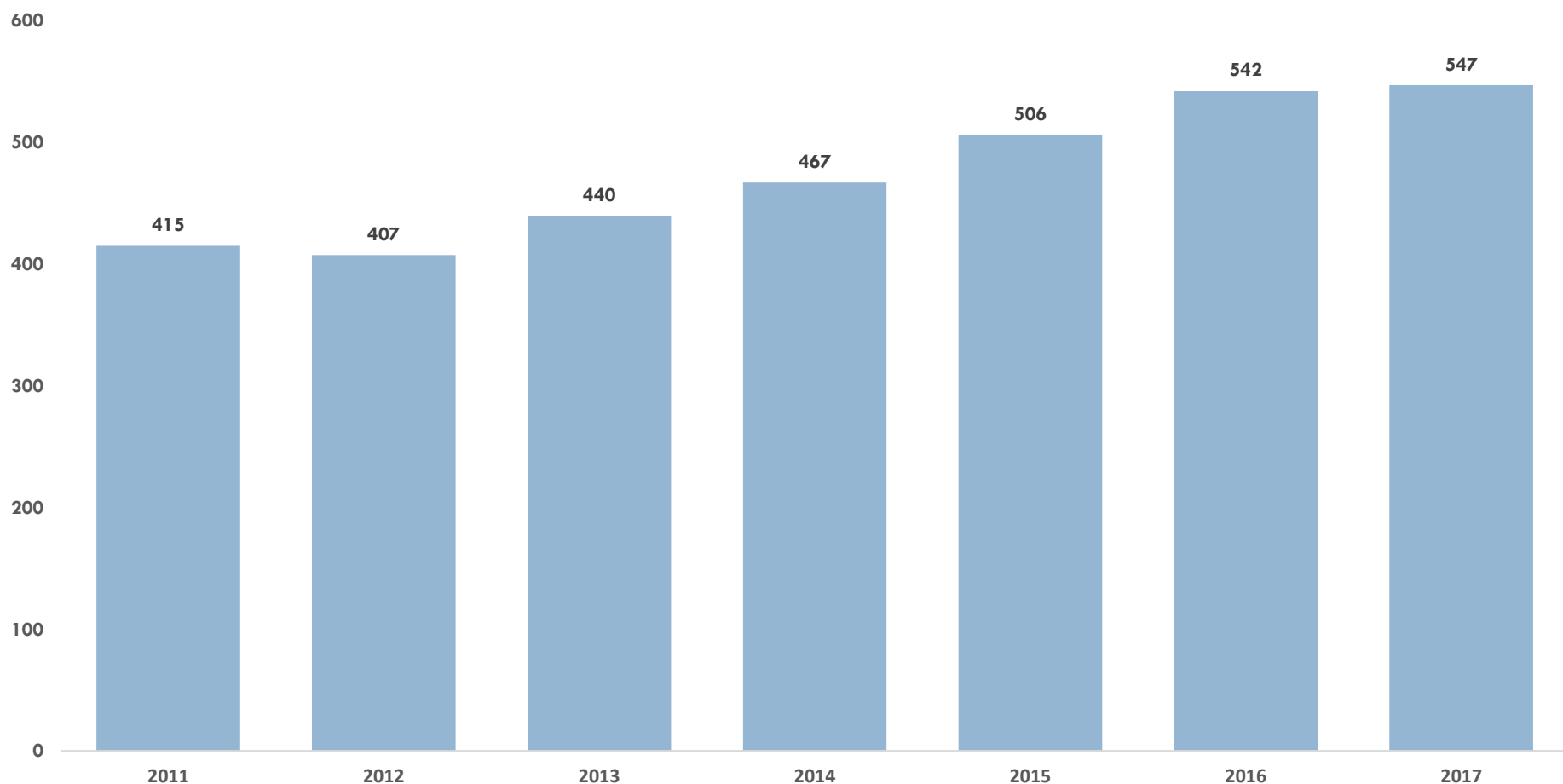
605.371

εγγραφές
αποζημιώσεων

Περίοδος:
2011-2017

Το καθαρό κόστος κάλυψης «ισόβιων» προγραμμάτων υγείας αυξήθηκε από €415 το 2011 σε €547 το 2017 (+31,8%)

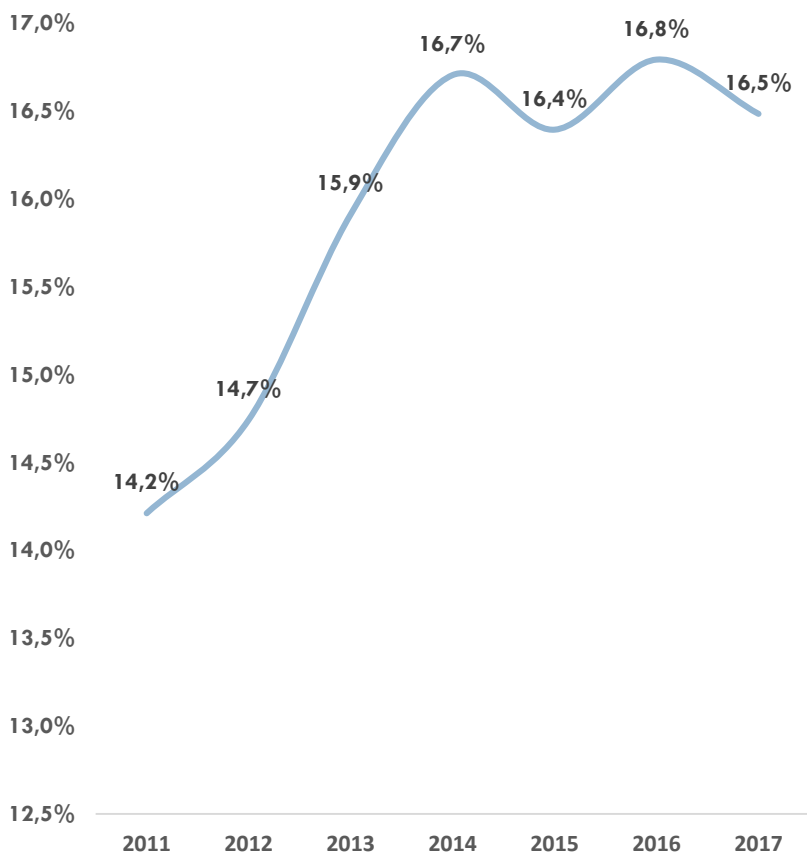
Καθαρό κόστος κάλυψης προγραμμάτων εγγυημένης ανανεωσιμότητας ανά έτος

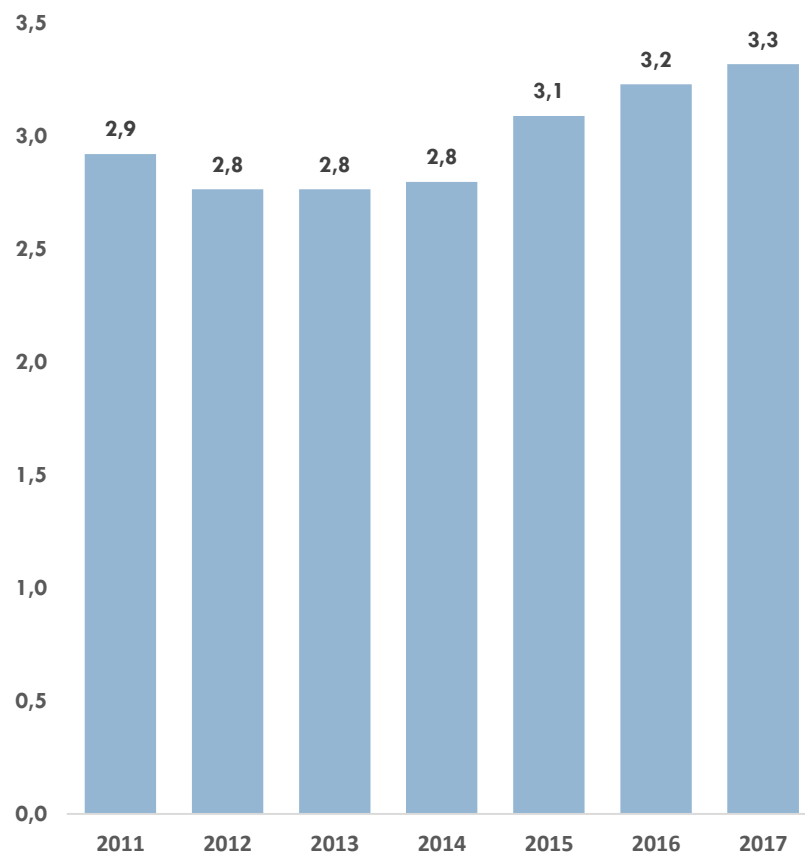
Επιβράδυνση της αύξησης το 2017 με +0,9%, από +7,1% το 2016

Η αύξηση προέρχεται από άνοδο της συχνότητας εμφάνισης ζημιάς μέχρι το 2013 και του μέσου κόστους ζημιάς από το 2014

Συχνότητα εμφάνισης ζημιάς ανά έτος

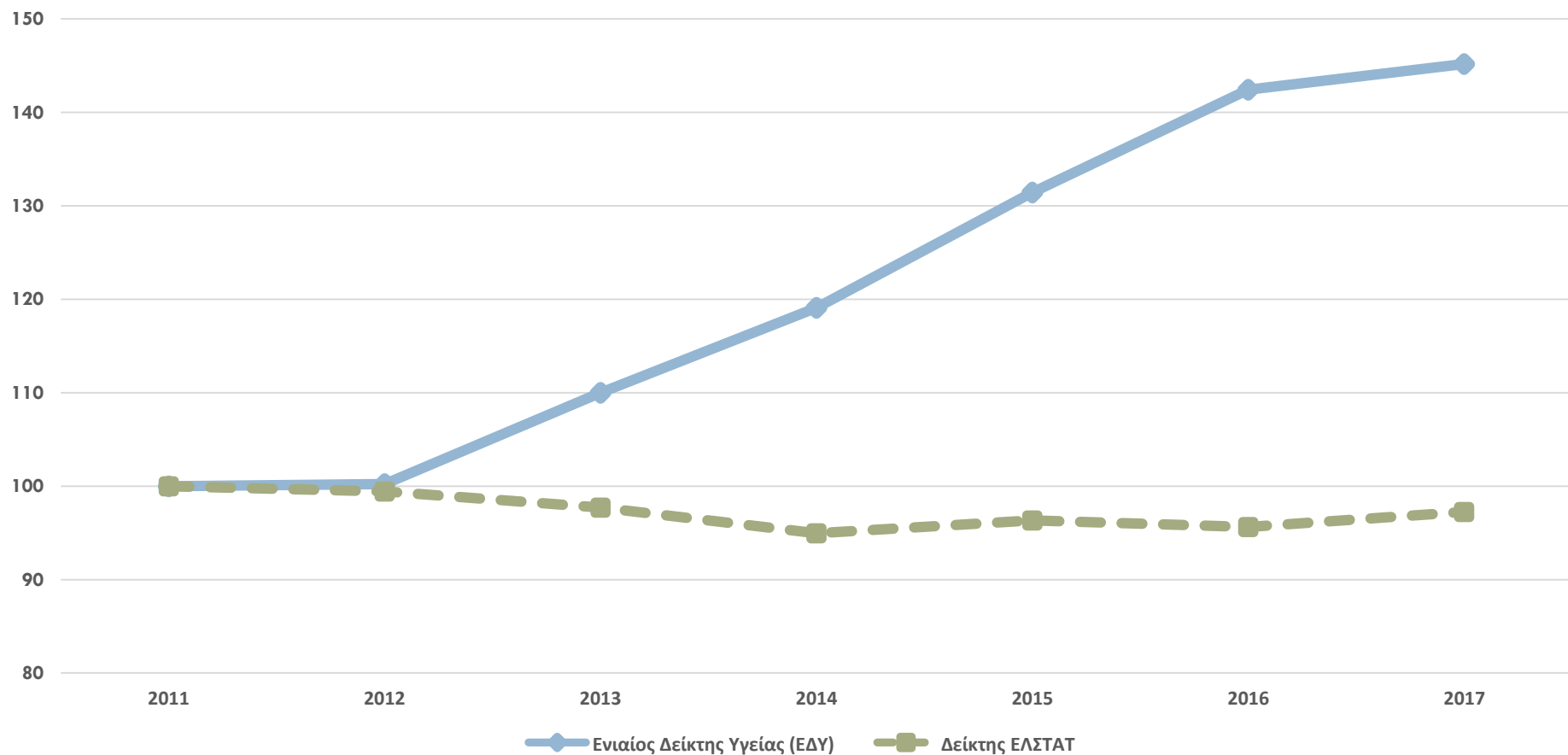

Μέσο κόστος ζημιάς ανά έτος (€ χιλ.)

Ο Ενιαίος Δείκτης Υγείας για τα ασφαλιστικά προγράμματα είναι υψηλότερος κατά 45,2% το 2017 σε σύγκριση με το 2011

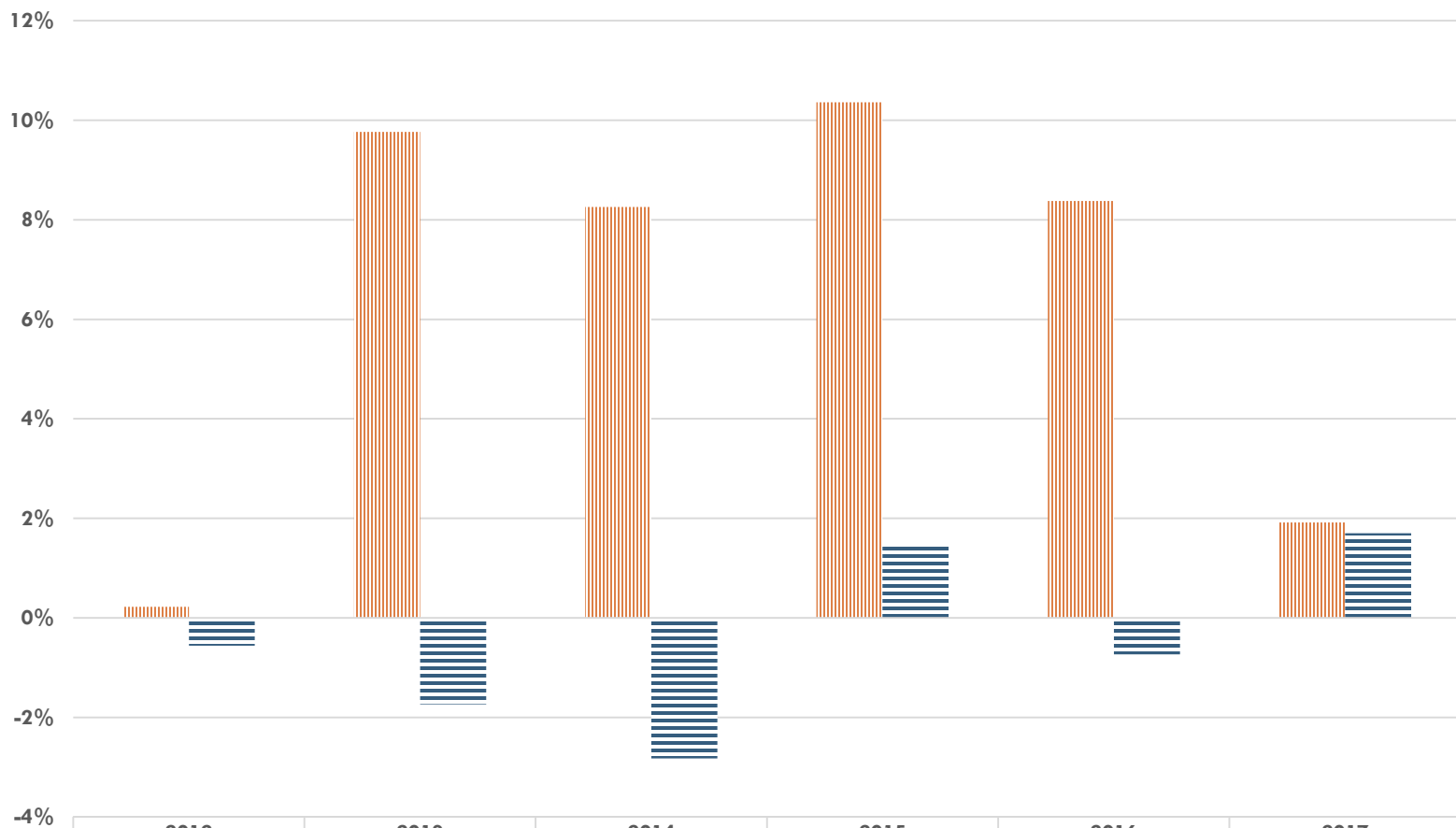
Δείκτες υγείας (2011=100)

Για σύγκριση, η σωρευτική μεταβολή του κόστους υγείας με βάση τον γενικότερο δείκτη υγείας της ΕΛΣΤΑΤ υπολογίζεται σε -2,8% την περίοδο 2011-2017

Το 2017 η μεταβολή του ΕΔΥ ανέρχεται σε +1,9%

Δείκτες υγείας

Ενιαίος Δείκτης Υγείας (ΕΔΥ)

Δείκτης ΕΛΣΤΑΤ

2012

2013

2014

2015

2016

2017

0,2%

9,8%

8,3%

10,4%

8,4%

1,9%

-0,6%

-1,7%

-2,8%

1,5%

-0,7%

1,7%